

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء

مرحله اول

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۸/۷

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۸/۱۵

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در «فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرائی طرف عضویت بر عهده دولت است.

الف - نظرات مخالف

- نظر به اینکه تصویب عضویت در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این انجمن (اساسنامه) می‌باشد، و از آنجا که متن مزبور به ضمیمه ماده واحده به شورا ارسال نگردیده است، این مصوبه قابلیت بررسی در شورای نگهبان را ندارد.

- مشخص نیست که متن مورد اشاره در این ماده واحده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهارنظر در خصوص این مصوبه، از این حیث نیز امکان‌پذیر نیست.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

ماده واحده، با ۹ رأی موافق، غیر قابل اظهارنظر شناخته شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان^(۱)

نظر به اینکه تصویب عضویت در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء مستلزم تصویب و پذیرش

۱. مندرج در نامه شماره ۲۹۰۷۶/۳۰/۸۷ مورخ ۸۷/۸/۱۹ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

کنوانسیون موجد این فدراسیون (اساسنامه) می‌باشد و از آنجا که متن مزبور ضمیمه ماده واحده به این شورا ارسال نگردیده است، مضافاً به اینکه مشخص نمی‌باشد که متن مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهارنظر در خصوص مورد ممکن نبوده، پس از دریافت کنوانسیون موجد (اساسنامه) مصوب اظهارنظر خواهد شد.

مرحله دوم

مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۸/۷

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۸/۲۹ و ۱۳۸۷/۹/۶

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در «فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرائی طرف عضویت بر عهده دولت است.

[رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۸۷/۸/۲۲ با ارسال نامه‌ای به دبیر محترم شورای نگهبان، اعلام می‌دارد: «عطف به نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۰۷۶ مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۲۰۸/۴۴۳۰۷ مورخ ۱۳۸۷/۸/۹ به پیوست ضمائم لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء جهت بررسی و اظهارنظر ارسال می‌گردد.»]

الف - نظرات مخالف

- با توجه به اینکه بر اساس اصل ۸۰ قانون اساسی تمامی وامها و کمکهای بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت، باید به تصویب مجلس برسد، می‌بایست جزئیات مساعدت و کمک دولت به این فدراسیون، به تصویب مجلس برسد، نه اینکه اجازه کلی به دولت داده شود، تا به هر نحو، اقدام نماید. بر این اساس، اطلاق عبارت «کمک» که شامل وام و کمک مالی بلاعوض نیز می‌شود، مغایر با قانون اساسی است.

- مشخص نیست متنی که از سوی مجلس به شورای نگهبان ارسال شده است، به تصویب مجلس رسیده است یا خیر؛ چرا که ضمائم ارسالی در اوراق رسمی مجلس شورای اسلامی چاپ نشده و به امضاء رئیس مجلس نیز نرسیده است. به همین دلیل، نمی‌توان این اساسنامه را مصوبه مجلس تلقی کرد و اظهارنظر در مورد آن ممکن نیست. به علاوه، در برخی صفحات اساسنامه این فدراسیون، با دستخط عباراتی

اضافه شده و برخی صفحات اساسنامه ارسالی مفقود است. این علائم نشان‌دهنده غیررسمی بودن اوراق ارسالی از سوی مجلس است.

- مستفاد از اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی، آنچه که باید به تصویب مجلس برسد، متن و محتوای معاهده و موافقتنامه است، و نه صرف اجازه الحاق دولت به آن. به همین دلیل، متن ارسالی به لحاظ عدم رعایت تشریفات تصویب مقرر در اصول مزبور، مغایر با قانون اساسی است.

- تصویب کلی یک لایحه، بدون ورود در جزئیات، مصوبه مجلس تلقی نمی‌شود و از این نظر، شورای نگهبان قادر به اظهارنظر درباره آن نیست.

ب - نظرات موافق

- همین که مجلس به ضمیمه ماده واحده، متن اساسنامه را ارسال کرده، اماره‌ای بر تصویب آن از سوی مجلس است و مسئولیت تصویب دقیق و واقعی یا کوتاهی احتمالی در آن بر عهده خود مجلس شورای اسلامی است. شورای نگهبان صلاحیت تفحص در این مسأله را ندارد.

- به صرف اجازه مجلس به دولت جهت الحاق به فدراسیون مزبور، اساسنامه آن مصوبه مجلس تلقی می‌شود. در نامه قبلی شورای نگهبان به مجلس هم، تصویب اساسنامه فدراسیون مفروض گرفته شده بود و تنها عدم ضمیمه اساسنامه را ایراد گرفته بودیم.

- با توجه به اینکه برخی از مؤسسات مذکور در این لایحه، غیرانتفاعی و غیردولتی هستند، اساساً داخل در قراردادهای بین‌المللی موضوع اصل ۷۷ قانون اساسی نمی‌باشند. چه آنکه، شخصیت حقوقی دولت جمهوری اسلامی ایران، عضو این فدراسیون نمی‌شود، بلکه مؤسسه ایرانی طرف الحاق را دولت تعیین می‌کند. از این لحاظ، عضویت در فدراسیون مزبور، از امور تصدی‌گری است و اساساً نیازی به تصویب مجلس ندارد.

ج - تصمیم شورا

- ۱- اطلاق عبارت «کمک» در ماده واحده، با ۷ رأی موافق، مغایر با اصل ۸۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- در خصوص غیررسمی و غیرمصوب بودن اساسنامه، به اتفاق آرای کلیه اعضاء به جز یک نفر، مغایر با اصل ۷۷ قانون اساسی شناخته شد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان^(۱)

نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد. لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیررسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمایم آن به صورت رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

همانگونه که در نامه قبلی شورای نگهبان آمده است، اساسنامه موجد این فدراسیون باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس، به صورت رسمی به این شورا ارسال گردد تا اظهارنظر ممکن شود.

آخرین وضعیت مصوبه

* لایحه مذکور در کمیسیون مربوطه (آموزش و تحقیقات) مجلس در حال بررسی است.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۴۴۴ مورخ ۸۷/۹/۱۱ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.